

NAŠE RODINNÉ STŘÍBRO

OBRAZ S PAVLÍKOVOU KYTICÍ

Ten obraz mám spojený s dětstvím, stejně jako bimbací hodiny a klavír s lampičkami, babiččin šlapací šicí stroj a kulatý stůl v obýváku, kolem kterého jsme se honili, když děda nebyl doma. Připomíná mi americká kamna s desítkami slídových okýnek, za kterými se mihotaly hřejivé plameny. Pamatuji se, jak mě v noci budilo ze spaní „zemětřesení“, když do nich děda nad ránem sypal koks.

Ten obraz akademického malíře Václava Pavlíka s kyticí lučního kvítí ve váze, který dostala babička s dědou svatebním darem, je pro mě blízký jako les Tužinka a koupadla v Černém lese, jako zbytky kláštera na Karlově a starý židovský hřbitov s rozbitými kovovými vrátky, kde jsme mezi náhrobní kameny nakupenými jeden na druhý hledali tajemná dobrodružství. Rozeznívá ve mně hlasy starých vdov, paní Wolfové a paní Nikodýmové, které se v domě mých prarodičů žily. Každý den chodily na hřbitov pod kostelem sv. Mikuláše, na němž už dávno všichni z toho domu leží. Babička po dědově smrti u rodinné hrobky vždycky vypočítávala, kolik je v ní nebožtíků.

„Už abych tam byla,“ říkávala stále dokola. „Byla bych tam osmá.“

Byla osmá. A ten obraz mi odkázala... protože moje máma i moje teta Bohunka ten obraz milovaly a babička se nemohla rozhodnout, které z nich by měl patřit víc.

A tak se obraz akademického malíře Pavlíka dostal do obýváku mého studentského bytu, ačkoliv se mi nikdy vlastně ani moc nelíbil. I když měl asi docela velkou cenu, byla bych raději měla ve svém domově obrazy modernější.

Ovšem moje maminka byla šťastná. Vždycky, když ke mně přišla, pod Pavlíkovou kyticí se zastavila. Byla ráda, že ten obraz mám já, protože jsem její.

Jednou jsem dostala od manžela abstraktní malbu, která se na stěnu obýváku náramně hodila. Zátíší s vázou jsme přestěhovali nad stůl do kuchyně. Když přišla máma, rozplakala se. Nemohla pochopit, proč jsem obraz po babičce dala někam pryč, když má takovou cenu.

A tak jsem ten obraz sundala ze zdi a řekla: „Na, mami, tady ho máš.“

Maminka se nejdřív zalekla. Bála se, co by tomu řekla její sestra, ale pak si ten obraz pověsila do obýváku a hrozně se z něj radovala. I když po čase i jí obraz zevšedněl a stal se součástí domácnosti jako tátův klarinet, mámin sváteční vánoční servis či váza z barevného skla, kterou dostali k svatbě zase moji rodiče. Vždycky, když jsme jezdili do ciziny, máma tu vázu schovala k sousedce, aby nám ji někdo neukradl...

Když moje teta Bohunka poprvé uviděla u mámy na zdi v obýváku Pavlíkův obraz, neřekla ani slovo. Jen při každé další návštěvě se před ním dlouze zastavila. Tuším, co jí táhlo hlavou. Viděla za ním svou mámu a tátu, kteří tu malovanou kyticí kdysi dostali svatebním darem. Jako moji rodiče tu barevnou vázu. Často mi vrtá hlavou, která z nás – já nebo sestra Evelína – ji zdědí, protože obě ji milujeme...

Pamatuji se, jak jsme ji vždycky tajně braly ze skříně a dívaly se skrz její pokroucené, duhové stěny na černobílou televizi. Strašně jsme se smály třeba tomu, jak mají pochodující milicionáři při prvomájovém průvodu rozplácle obličej a prezident Husák místo nosu červenou bambuli. A díky té kouzelné váze nám pak černobílý svět budovatelských zpráv připadal úžasně pestrý a legrační.

I mí synové mají tu vázu rádi. O prázdninách do ní s babičkou každý den trhají kytky ze zahrady a jednou ji budou mít spojenou s dětstvím jako dědův klarinet, elektrický šicí stroj či... to už je jiný příběh.

Jednoho dne moje máma Pavlíkův obraz sundala ze zdi, řekla: „Už jsem si ho užila dost,“ a věnovala ho své mladší sestře k šedesátým narozeninám. Obě při tom plakaly.

Ten obraz teď zase visí jako kdysi na své původním místě v domě babičky a dědy, kde teta Bohunka bydlí. Moje máma, když k sestře přijede, se před tím obrazem pokaždé zastaví. Dobře tuším, co jí táhne hlavou, protože i já si před tou malbou moc ráda popřemýšlím. Ten obraz mám totiž spojený s dětstvím, stejně jako bimbací hodiny a klavír s lampičkami a americká kamna na koks s desítkami slídových oken, ve kterých už nikdy nebudou svítit hřejivé plamínky...

Dana Emingerová, novinářka a spisovatelka

